

יסוד צדיק

ז"ל לרגל הילולא קדישא דאדמו"ר הרה"ק רבי גדלי' משה מזוועהיל זי"ע - כ"ד מרחשון תשע"א

אמרות טהורות ופנינים יקרים מפי רבינו בעל ההילולא זי"ע מ'וקטים לראשונה מפי ספרים וסופרים

חובת ההשתדלות

שנה אחת כפורים נכנס לרבינו בחור מבוגר בשנים, והפציר ברבינו וביקש ברכה לשידוך. רבינו שיישב בדביקות וענינו עצומות נתעורר והחל לברך אותו.

והוסף ואמר לו: תעשה קצת השתדלות בענין ותושע, שידוע בשם הרה"ק **מאפטא זי"ע**, על הפסוק ד' ילחם לכם ואתם תהרישון, ד' ילחם לכם, היינו שד' יתן לכם להם לאכול, ילחם מל' לחם, אולם ואתם תהרישון, עליכם לזרוע ולהרוש - לעשות השתדלות לכך, שהלחם אינו גדל על העצים, אלא יש לעשות ההשתדלות והקב"ה מצמיח.

מרשימות כ"ק אדמו"ר זצוק"ל

בת פלוני לפלוני

זוכיתי שכ"ק ס"ק הגה"צ ר' גדלי' משה זי"ע א בקר אצל הורי נ"ע, בבית אאמו"ר הגה"צ ר' **שעפטל זי"ע** א.

ישמעתי מפי הקדוש דברי תורה בדרך צחות, וביניהם ביאור הגמרא בסוטה (דף כ' ע"א) **מ' יום קודם יצירת הולד כ"ק יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני וכו'**, מדוע נזכר בצורה כזו ולא בצורה אחרת כן פלוני ישא בת פלונית, אלא שהגמ' איירי באופן שהכתב כבר בעולם, והבן עודנו מ' יום לפני יצירת הולד, והיינו, שהכתב מבוגרת מכך זוגה.

ולכן גם מוסיפה "בית פלוני לפלוני שדה פלונית לפלוני", כי ככה"ג זקוק לנדוניא רבתי, בית לגור ושדה להתפרנס ממנה. וממילא מובן מזה בקל- והומר, שכשהכתב צעירה מהבן, בודאי הכ"ק מכרזת. ורק קמ"ל ככה"ג שנראה בעיני בני אדם כאילו יש כאן איזה בחירה בידי אדם, משהו לא רגיל, קמ"ל דלא היא, וזה נגזר ממרום. עכת"ד ודפח"ח.

עוד שמעתי מפ"ק, למה ההכרזות בשעת יצירת הולד הזכר, ולא בשעת יצירת הנקבות, כי הזכר הרי מחויב כמ"ע דפרי' ורבי' ולא האישה, ולכן מן השמים מאפשרים לו לקיים המצוה, ומכינים לו מעיקרא בת זוג לקיים מצותה, ודפח"ח.

והוסיף: העולם מדייקים דבכתב נאמר "בת פלוני" (ולא בת פלונית), ובגבר "לפלוני" ולא בן פלוני, כי להבן זקוק זכויות מצד עצמו בתורה, ולא אישה דפטורה מת"ת יש זכות אבות.

מכתב כ"י מהגה"צ רבי יהודה זרחי' פגל זצ"ל רב קרית שלום בת"א
לאחר פטירת כ"ק מרן אדמו"ר מוהר"ם זי"ע (מגזני המכון)

שביאר כוונת הפזמון **"ברוכה אסתר בעדי"** האמור ב"שושנת יעקב", דהנה אמרו ז"ל "אסתר מן התורה מניין? שנאמר ואנכי הסתר אסתיר וגו'" (הולין דף קל"ט), ואמרו ז"ל (שבועות דף ל"ז) הן הן הוי שבועה, לאו לאו הוי שבועה.

ומכיון שאמרה תורה "ואנכי הסתר אסתיר" א"כ הוי לכאורה שבועה שיהא ח"ו הסתר פנים רח"ל. אבל מכיון שפעם אחד בא ללמדנו לאסתר מן התורה, א"כ אין כפל לשון להסתר פנים, ואין כאן שבועה שיהא הסתר פנים, והיינו **ברוכה אסתר בעדי**, שבכותה אין שבועה להסתר פנים.

הרה"ג ר' **אברהם מרדכי ברייטשטיין ז"ל** "מרדכי אברהם" (פר' ואתחנן עמ' קפ"ו)

כשרוצה למהר את המאוחר - בא לעצבות

היה רגיל על לשונו, אמרתו של הרה"ק רבי **שמואל מקאמינקא זי"ע**, עה"פ "ירבו עצבותם אחר מהרו" (תהלים ט"ז, ד), **ירבו עצבותם - למה נהיה האדם בעצבות, אחר מהרו - שממהר את האחר את הדבר המאוחר שעדיין לא הגיע זמנו.**

מרשימות כ"ק אדמו"ר זצוק"ל

(בתוספת: "את זה היה אומר, לאנשים שהיו מודאגים על דברים שעדיין לא הגיעו, היה מרגיעם באמרו שעדיין לא הגיע זמנם")

שלא לענות האורחים...

רבינו מוהר"ג זי"ע פירש המשנה "אלו דברים שאין להם שעור" וכו', שזנו שם מדות שבין אדם לחבירו, ובתוך הדברים מופיע גם מוצת שהם בינו לבין קונו שאינם קשורים למצוות שבין אדם לחבירו, כמו 'השכמת בית המדרש שהרית וערבית', שמופיע קודם מצוות 'הכנסת אורחים', שאין לו שיעור.

והסביר רבינו המשנה לפי דרכו בקודש, שהתנא בא לרמו בכך, שאם מכנים אורחים בביתו צריך להשכים בבית המדרש להתפלל שהרית, כדי שלא ירעבו האורחים. וכן בערבית שמא ממתינים הם לפת וארוחת ערב.

מרשימות כ"ק אדמו"ר זצוק"ל

(בתוספת: "זאת אמר בביהמ"ד בשבת קודש אחר תפילת ערבית, ואביו זק"ק רבינו שלמה זי"ע היה נוכח שם בעת שאמרו, והיו שם אנשים שערכו שמהה משפחתית באותה שבת, והיו נוהגים להתפלל מאוחר, ואמר לו להגיד להם זאת")

הלקוי במדות רעות א"א לו להתחיל התורה

זקני הרה"ק ר' גדליה משה זצוק"ל, היה מכבאר בשם הגר"א, מה שלא כתוב בתורה את החובה להתרחק ממידות רעות, דלכאורה כל המידות הרעות כעס גאווה וכו', הם השורש של כל הרע, ואם כן למה התורה לא כותבת אפילו לא אחד בנגותם. ובאמת דגם מהלשון דרך ארץ קדמה לתורה, מדויק שהמידות עצמם אינם תורה, ורק קדמה לתורה, ויש להבין למה זה לא מוזכר בתורה.

ואמר לבאר בזה בדרך משל, שכאשר אדם הולך להזמין שולחן חדש אצל הנגר, הרי הוא אומר לו באיזה הומר יעשה את השולחן, ואת המידות של האורך והרוחב. אבל אינו אומר לו גם שיקח את הכלי עבודה, משום שזה פשוט שכלי כלי עבודה אי אפשר לעשות כלום, ולא צריך לדבר על זה כלל.

כך גם הוא ענין המידות, כל זמן שיש באדם מידות רעות הרי אינו יכול להתחיל לקיים את התורה, שחסר לו את כלי העבודה. ולכן התורה לא צריכה לדבר על זה ולומר לא מיוחד בזה, כיון שהוא פשוט שזה חייב להיות קודם לתורה, ובלא זה אין מקום לתורה.

כ"ק אדמו"ר זצוק"ל

"שושילתא", (גליון א, אייר תש"ע, עמ' 20)

יהי הסדר עלינו - כאשר יחלנו לך

בשנת תש"ח היה עת מלחמה והיה צער גדול ליהודים, והייתי עמו (עם רבינו מוהר"ג זי"ע) יחד במקלט, ואמר לי בשם **המגיד הגדול ממעזריטש זי"ע** על מה שאומרים בתפילה (תהלים לג, כב) **"יהי הסדר ה' עלינו כאשר יחלנו לך"**, דהנה עם ישראל מצפים כל השנים לגאולה שלימה, ואף שעדיין לא זכינו לכך ואין אנו רואים שהגיעה הגאולה, מכל מקום מומשיכים אנו לצפות בכל יום מחדש עוד ועוד.

ועל כן אנו מבקשים מהש"ת: **"יהי הסדר ה' עלינו" - שתרכה עלינו חסדים אף שאינך רואה מאתנו כל כך מעשים טובים, כאשר יחלנו לך" - אנו כל השנים אף שעדיין לא באה הגאולה.**

הגה"ח ר' **שמואל אהרן לידר שליט"א** "נמעי אשל" (ח"א עמ' תס"ט)

זכות הלימוד לאסתר מן התורה

אין שבועה להסתר פנים

שמעתי מפי"ק של כ"ק אדמו"ר רבי גדליה משה מזוועהיל זי"ע בשם הצדיק הק' ממקאריב זי"ע

כשמתפלל על ציון הצדיק -
יתפלל אל הצדיק שיעתיר
בעדו למעלה או אל השי"ת
בזכות הצדיק?

בגמ' (סוטה לד:) איתא: "ויעלו בנגב ויבאו עד חברון, ויבאו מבעי ליה, אמר רבא, מלמד שפירש כלב מעצת מרגלים והלך ונשתטח על קברי אבות, אמר להן, אבותי בקשו עלי רחמים שאנצל מעצת מרגלים".

והנה המהרי"ל בהלכות תענית כתב, שהשתטח על קברי צדיקים ומתפלל אל שמים מגמתו נגד המתים השוכבים שם, אלא יבקש מאת השי"ת שיתן לו רחמים בזכות הצדיקים שוכני עפר.

ובב"ח (יו"ד סו"ס ר"ז) הביא תשובת ר"ח פלטיאל, שהמתפללים על הקברים נראים כדורשים אל המתים, ומה שכלב נשתטח על קברי צדיקים לא היה תפילתו למתים אלא התפלל שם שהוא מקום קדוש.

ודברי המהרי"ל והר"ח פלטיאל צע"ג, דהרי לשון הגמ' בסוטה, שכלב אמר "אבותי בקשו עלי רחמים שאנצל מעצת מרגלים".

וכבר עמד בקושיא זו בשו"ת מנחת אלעזר (ח"א סי' ס"ח), והביא מעוד מקומות בחז"ל, שמבואר שבקשו שהמתים יתפללו עליהם.

ובשו"ת מהר"ם שיק (או"ח סי' רצ"ג) ג"כ עמד בקושיא זו, אך כתב דאין ללמוד מדברי הגדול.

ולדינא, מצינו שנחלקו בזה הפוסקים איך ראוי לנהוג, דהנה בבאר היטב (או"ח סו"ס תקפ"א) העתיק דברי המהרי"ל, שאין להשים מגמתו בתפילתו אל המתים. וכ"כ בלבוש (סו"ס תקע"ט) והחיי אדם (כלל קל"ח), וכן העתיק לדינא המשנה ברורה (סו"ס תקפ"א).

אמנם בפרי מגדים שם השיג על הלבוש, מהא דחזינן בדכמה פיוטים מבקשים מהמתים שיתפללו עלינו.

ובספר הערות מהגרי"ש אלישיב שליט"א (בסוטה לד:) כתב, שמזה שנוהגים לומר תפילת "מכניסי רחמים", מוכח דנקטינן לעיקר כדעת הפמ"ג. (וע"ע מה שכתבו בזה בשו"ת מנחת יצחק [ח"ח סי' נ"ג] ובשו"ת בצל החכמה [ח"ד סי' ל' אות ז' ובח"ה סי' קס"ב]).

והנה מה שהעיר הר"ח פלטיאל שיש בזה משום דורש אל המתים, כבר כתב המהר"ם שיק שבזוה"ק (פ' אחרי דף עא.) מבואר שאין בזה משום דורש אל המתים, עיי"ש הטעם. ובשו"ת מנחת אלעזר שם, ובשו"ת בנין ציון (מהדו"ק סי' ס"ז) ג"כ כתבו דאין בזה משום דורש אל המתים, עיי"ש הטעם. [וע"ע משכ"ב בס' פנינים מבי מדרשא (במדבר עמ' ק"א)].

הרה"ג חיים לייב איזנשטיין, חבר המערכת

"ותגזר אומר ויקם לך"

סיפורי מופת מהיכלו של רבינו זי"ע

החמישים שמות והתור עוד לא נגמר... כאשר נתמלאו חמישים החתימות בקושי הצליח לקחת את הדף ולפלס לו דרך, כי עוד אנשים רצו לחתום.

רבי חיים הלך בוריוות לבית הרבי, והגיש לרבי את הדף, הרבי הביט בדף המוגש אליו והוסיף בכת"ק "הנני ערב שלא יארע להם דבר" וחתם את שמו "גדליה משה בן הרה"ק מזוועהיל".

ואז פנה לרבי חיים ואמר לו: עכשיו אפשר להוסיף שם. ושאל אותו, האיך קוראים לה? והשיב לו: הינדא בת חיה הנלה.

אמר לו הרבי: נוסיף לה את השם "רוחמה", שירחם ה' ויהיה לה רפואה שלמה.

ואמנם זכתה לאריכות ימים וחיותה עוד 50 שנה עד לשנת תשנ"ח. - ודף זה עם החתימות וכת"ק של רבינו היה מונח בגנזי אביה כ"ק האדמו"ר ממאטרסדארף זצוק"ל.

שמועות טובות

מבטל גזירות רעות

שמעתי מבעל המעשה, שהיה לו בית חרושת למשקאות. פעם בערב יום כיפור קיבל טלפון ממחלקת הבריאות בירושלים, שיבוא מיד למשרד, היות והוגשה תלונה שנמצא עכבר בתחתית אחת מבקבוקי המשקאות שלנו.

השותף שלו טען לו, יש לך רבי, תלך להזכיר אצל הרבי שלך.

נכנס היהודי לא"ז הרה"ק מוהר"ג זי"ע, ושח בפניו הענין, שברוך כלל הוא שם לב לכל בקבוק שיוצא מבית החרושת, אך עתה מחמת לחץ העבודה בחגים, כנראה שקרתה תקלה.

נענה זקני הקי: "אל דאגה, ס'גישעט". וניגש לארון, הוציא חומש, והחל קורא בפרשת וישלח, עד חמישי. אחר פנה אליו, ואמר: "לך ואל תחשוש, ותדבר ללא מורך לב".

הגיע היהודי לשם, ונכנס לחדר נוכח ארבעה פקידים, שעמדו לעסוק בענינו. הפתיחה לא ניבאה טובות. האחד מהם פתח בדברי קטרוג ודיבר כנגדו קשות: "לא ניתן לכם שתריעו את כולם... הזמנים נשתנו, ופה נשליט בחוק יד את ההקפדה על בריאות הציבור".

לאחר מכן נצטווה לצאת החוצה לחכות בחוץ להחלטתם, ולאחר כמחצית השעה נקרא היהודי להיכנס, ולמרבה הפלא, אותו שזעם כנגדו בתחילה, פנה אליו ואמר: "ראה, היום ערב יום כיפור וצריך לקבל סליחה מהקב"ה, ולכן אנו סולחים לך הפעם, אך היוזר שפעם שניה לא יקרה שוב...".

כשסיים אותו פקיד בכיר דבריו, ציוה על אחד הפקידים שם להכניס לארון את הבקבוק, שישאר למשמרת, לפקוד לימים יבואו אותו עוון, והנה כאשר עמד להניחו בארון נשמט הבקבוק מהארון ארצה, ונופץ לרסיסים.

מרן הגרי"צ דושינסקיא:

כח שינוי השם מסור בידו

ובענין שינוי השם לחולה, שמעתי מאמור"ר (רבי ישראל ממטרסדורף) בשם מרן הגרי"צ דושינסקיא זצ"ל, שקבלה בידו בשם המהר"ם שיק שאמר שצריך להזהר בזה היטב, ולא כל חד וחד יכול לעסוק בזה, אלא מי שיודע ומבין בשמות. ואמר על שני אדמו"רים שהם יודעים ומבינים בשמות: ר' אברהם דוב טברסקי מראחמיסטריוקא ור' שלמה מזוועהיל.

כאשר נסתלקו שני צדיקים אלו, אמר: "היום יש בירושלים ר' גדליה משה האדמו"ר מזוועהיל, הוא יכול לשנות את השם".

"בית ישראל השלם" (ח"ח, עמ' קיא)

סיפר הג"ר אלטר פנחס גלרנטר שליט"א מחיפה, שאצל אחותו חלה תינוק, והרופאים קבעו שהמצב חמור. פנה להגרי"ץ דושינסקיא זצ"ל, שהיה אז במלון באב"ד בירושלים, והורה לפנות לרבי מזוועהיל, הרה"ק רבי גדליה משה, להוסיף שם.

פנה לרבי מזוועהיל כהוראת הרב דושינסקי, נענה האדמו"ר שאין להוסיף שם לתינוק שהוא פחות משבעה חודשים, אולם הכל יסתדר בע"ה, ואין מה לחשוש, ואכן התינוק חזר לאיתנו.

"צדיק יסוד עולם" (ירושלים תשמ"ו, ח"ב ע' 268)

נפש תחת נפש

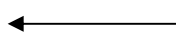
בשנת תש"ח בעת המלחמה כאשר חלתה הרבנית הינדא ברים ע"ה אשת הגה"צ רבי חיים ברים זצ"ל, בתו של האדמו"ר רבי ישראל ממאטרסדארף זצוק"ל, הלך רבי חיים לבקש ברכה ולשאול בעצת קדשו של רבה של ירושלים הגרי"ץ דושינסקיא זצוק"ל, אמר הגרי"ץ לרבי חיים, שימהר לבית הרה"ק רבי גדליה משה מזוועהיל, ויבקש ממנו באם שייך שיוסיף לה שם לרפואתה.

כאשר בא רבי חיים להרה"ק מזוועהיל אמר לו הרה"ק, שלהוסיף שם לא יעזור, וצריך שאנשים יתנו לה שנים כמתנה, והחל לבכות רבי חיים לפניו שמצב בריאותה מאוד קשה, ובימים אלו של מלחמה שכולם בפחד מה ילד יום, מי יסכים ליתן לה שנים במתנה.

השיב לו הרה"ק, שיקך דף, ויקח חמישים חתימות של אנשים שנותנים כל אחד שנה עבורה, ויאמר להם בשמו, שהוא ערב שכל מי שיחתום שנותן עבורה שנה יעבור את המלחמה בשלום.

כאשר בא רבי חיים למקלט הראשון, נעמד עם עינים דומעות, ואמר לדיירי המקלט: זוגתי מאוד חולה, והרבי מזוועהיל אמר, שמי שחותם שנותן שנה עבורה יעבור את המלחמה בשלום.

מיד נהיה בלאגן גדול, וכולם ביקשו לחתום, כי מי לא רצה ביטוח חיים במצב כזה, ורבי חיים החל לספור וראה שעוד מעט מתמלאת רשימת

המנהגים וטעמיהם

מקור העניין להתפלל על קברי הצדיקים

בגמ' תענית [טז ע"א]: "למה יוצאין לבית הקברות? פליגי בה ר' לוי בר חמא ר' חנינא חד אמר הרי אנו חשובין לפניך כמתים, וחד אמר כדי שיבקשו עלינו מתים רחמים".

ופירש"י שמקורו בתנין המובא בירושלמי.

ושם: [כג ע"ב] "רבי מני בריה [דר' יונה] הוה קא מצערי ליה דבי נשיאה אישתטח על קברא דאבואה אמר ליה אבא אבא הני מצערו לי, יומא חד הוה קא חלפי התם אינקוט כרעא דסוסותווייהו עד דקבילו עליהו דלא קא מצערו ליה".

ובגמ' סוטה [לד ע"ב]: "ויעלו בנגב ויבא עד חברון ויבאו מבעי ליה? אמר רבא מלמד שפירש כלב מעצת מרגלים והלך ונשתטח על קברי אבות, א"ל אבותי בקשו עלי רחמים שאנצל מעצת מרגלים".

ובתוספות שם [ד"ה אבות]: "דע"י תפילה שזה נתפלל מודיעין לחן שכך נתפלל".

מעלת ההשתטחות

"וטוב ומועיל מאד ההשתטחות על קברי צדיקים לכמה ענינים. ועי"ז יכולין לזכות לתשובה באמת. ולהנצל מכל הצרות בגשמיות וברוחניות. גם עיקר תיקון פגם הברית הוא עי"ז כמבואר כל זה בספרים הקדושים באורך. [ועי' במשנת חסידים במסכת אלול]".

אלף למגן [או"ח סי' תקפא ס"ק קי]

מקור העניין ליתן צדקה על קברות הצדיקים, וחשיבותו קודם התפילה

כתב הרמ"א [או"ח סו"ס תקפא] ומקורו במהרי"ל [הל' ר"ה עמ' רעג] וז"ל הרמ"א: "ויש מקומות נוהגין לילך על הקברות ולהרבות שם בתחניות ונותנים שם צדקה לעניים". [ועי' מש"כ בסי' תרה, ובמג"א שם ס"ק ה].

ובמג"א מבאר דהאי נתינת צדקה היינו קודם שיאמר התחניות. ובמקור חיים [בכרך] הביא בשם מטה משה [סי' תשפט] שהרש"ל היה נותן צדקה קודם שהלך לבית הקברות, ועי' שלה"ק עמ' ריג מס' ר"ה עמוד הדין ד"ה נוהגין לילך.

צדקה לנשמה שתקרא לנשמת הצדיק

"י"א שנותן צדקה קודם שהולך להתפלל על הקבר, לטובת הנשמה שתקרא לנשמת הצדיק שיוכל להתפלל לפניה. [א"ה עי' מה שהבאנו לעיל בשם התוס' סוטה דאין נשמת הצדיק יודעת מאומה ממה שקורה בין החיים ורק מודיעין הנשמה שהתפללו על קברה וצ"ע].

שו"ת נשמת ישראל [סי' לה]

צורת התפילה על הקברים

כתב הפרי מגדים:

"ועיין א"ר [ס"ק לט] בשם מהרי"ל [הל' תענית עמ' ער] דבית הקברות [הוא מקום מנוחת הצדיקים ומתוך כך הוא – באר היטב] מקום קדוש וטהור, [והתפילה נתקבל יותר – באר היטב] יתכן שה' יתן לו רחמים בזכות הצדיקים, ואל ישום מגמתו נגד המתים. ובסידור מענה לשון יש תפלות מה שאומרים על הקברים, משמע קצת שמבקשים מאת הנפש שיליץ טוב בעדינו". [א"ה, וכן משמע בגמ' תענית כג ע"ב וסוטה לד ע"ב וצ"ע]. ואין בזה משום דורש אל המתים ח"ו [הגהות מוהרי"ש נתנון סי' תקפא].

תפילה שאומרים על קברי הצדיקים

"כתבו הפוסקים לומר כשהולך על הקבר יאמר תפילה זו ייה"ר שתהא מנוחתו של פלוני פה בכבוד וזכותו יעמוד לי", וכי בר"מ שיניח ידו על הקבר".

אלף למגן [סי' תקפא ס"ק קי]

עיקר זמן ההשתטחות

"וכי' בספרים שעיקר זמן ההשתטחות על קברי צדיקים הוא בערב ר"ה ובערב ר"ח ובט"ו לחודש [חוץ משבת ויו"ט ור"ח דלא ילך]".

אלף למגן [סי' תקפא ס"ק קי]

השתטחות ביומא דהילולא

"ובתשובת הגאונים מצאתי כל הנך ריגלי דאמוראי היינו, יום שמת בו אדם גדול קובעים אותו לכבודו ומדי שנה בשנה כשמגיע אותו יום מתקבצים תלמידי חכמים מכל סביביו ובאים על קברו עם שאר העם להושיב ישיבה שם".

רש"י [יבמות קכב. ד"ה תלתא]

בעריכת הרה"ג משה פרקוביץ, חבר המערכת

לפני שניגשו לבצע את התכנית

אמרו דיירי המקלט זה לזה כי אין זה מהנכון לעשות כזה צעד בלא לשאול את פי הרה"ק רבי גדליה משה אשר יושב שם עמם במיצר.

כאשר ניגשו לפני הרה"ק ואמרו

לו כי הגיעו מים עד נפש וא"א עוד להבליג על הבזיונות שעוברים כאן מדי יום דיירי המקלט ומשפחותיהם, והציעו לפניו את התכנית שעומדים לעשות בעוד כמה דקות - השיב להם הרה"ק: מי אני שאומר לכם מה לעשות, ובכלל מה באתם אלי לשאול, אך לפני שתוצו לבצע את זה אבקש ממכם לשמוע סיפור על אבי הרה"ק רבי שלמה שנסתלק לא מזמן, לפני שלש שנים, וכולכם הכרתם אותו.

בעת שהתגוררו בוועהיל חלטה

אחותי ע"ה, וכאשר בא אבי לבית וראה את מצב בריאותה שמחמיר, אמר שהולך לחפש בזיונות בכדי שיזכה ע"י זה לרפואתה.

וכך הוה, אבי היה אפטרופוס

מטעם התלמוד תורה על שכירות של כל מיני דירות וחנויות בעיירה, והלך לחנות של אשה אחת בשוק והזכיר לה שכבר כמה חודשים לא שילמה על החנות ששכרה ואמנם עד עתה לא הזכיר לה על החוב, אך בינתיים החוב הולך וגודל, האשה החלה לצעוק אליו שאיך הוא לא מתבייש לבקש ממנה כסף על השכירות, ובתוך דבריה ביישה אותו וכי חושבים אתם שאתם רבי וכו' וכו', ובצעקתה כי גדלה הגיעו מיד הרבה אנשים מבאי השוק ועמדו סביבו והקשיבו, ואבי עמד ושתק והקשיב לכל דבריה ולא השיב לה כלום.

כמובן שבזיונות לא חסר לו

מהמעשה, ובא לביתו בשמחה רבה ובישר שב"ה הבת תבריא בקרוב, כי ע"י הבזיונות פעל עבודה רפואה, וכך הוה.

אחר תקופה חלטה שוב והלך שוב

לחפש בזיונות ולא עלתה בידו בשום אופן למצוא בזיונות, ושב לביתו בשברון לב בידעו כי מן השמים נגזרה הגזירה, ואכן נסתלקה אז אחותי ע"ה לבית עולמה, ואבי וצ"ל היה רגיל לומר: אז מיט בזיונות קען מען אפקומען דעם טויט.

אמר להם רבי גדליה משה

שבימים האלו שעלה המות בחלונו והמצב מסוכן, וא"א לצאת מהמקלט לחפש בזיונות, הביאו לנו את הסגולה של הבזיונות לתוך המקלט, ואיה השכל שלכם להוציא את זה החוצה...

הרה"ח ר' יהודה לייב סלאנים שליט"א

בניחום אבלים אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א - י"ז טבת תש"ע

כשחזר אותו יהודי לא"ז ז"ע,

וסיפר לו את שהתרחש, אמר לו א"ז: "הן אמרתי לך שלא יארע לך דבר".

והנה, כאשר ישב אותו חסיד

בבית א"ז ז"ע, נכנסה הרבנית וביקשה שיפתחו לה פחית שמן. בדרך כלל מסתפקים בנקיבת חור קטן בצדי שולי הפחית. אולם הפעם ארע ופתחו את המכסה כולו של הפחית מסביב, כשהוסר המכסה, נתגלו חרקים צפים בתוך השמן מעל.

וכיון שהיה מייצור של חברה

ממשלתית מפורסמת, צוה א"ז ז"ע על אותו חסיד, שיקח את הפחית למשרד הבריאות, ויראה שגם בחברה מטעמים עם מכונות משוכללות, זה עלול לקרות.

מפי כ"ק אדמו"ר שליט"א

"צדיק יסוד עולם" (ח"ב עמ' 259)

זכות קבלת יסורים באהבה

בעת המלחמה בעיה"ק ירושלים

בשנת תש"ח התחבאנו כולם במקלטים. א' המקלטים בשכונת בית ישראל היה היכן שהיום ביהמ"ד של חסידי סלאנים ברח' רבי שלמה מזוועהיל, שם הצטופפנו כמו רבים מתושבי השכונה ובתוכם גם אבי האדמו"ר רבי מרדכי חיים מסלאנים זצוק"ל, וזכינו שגם הרה"ק רבי גדליה משה מזוועהיל ז"ע היה עמנו, וישב בפנית המקלט ולמד בהתמדה, ולא היה נראה עליו כי נמצא בשעת מלחמה, אהבת התורה השכיחה ממנו את כל הדאגות ומה גם אשר היה מלומד ביסורים, ובשבילו לישב בחושך וללמוד היה דבר שכבר התרגל לכך בעת שהתגורר בעיירת זוועהיל ברוסיה ובעת שישב שבע שנים במאסר בסיביר, וימים מהם גם בציונוק.

בין אלו שנכנסו למקלט לחפש

מסתור מפני הפגזים היתה אשה א' אשר ל"ע היתה מרת נפש ולקתה קצת בשכלה, ובעת שישבה שם הייתה מתקיפה מדי פעם בצעקות את דרי המקלט, ובכל פעם היה אחד מדרי המקלט ה"קרבן" למוצא שפתיה, והייתה פוגעת ועולבת ללא רחמנות, והאנשים הרגישו מאד שלא בנוח, וגם כי ידעו שאין ממש בדבריה אמנם אנשים ישבו שם על ביתם וילדיהם ולא היה נעים כלל לקבל מקלחת של צוננים מפיה. יום אחד כאשר הרגישו יושבי המקלט כי הגדישה את הסאה וא"א עוד להבליג הוחלט ביניהם אשר בלית ברירה יוציאו אותה מהמקלט ושתלך לחפש ערי מקלט אצל מי שמעוניין לשמוע את דבריה.

תל תלפיות

ועד היכן מגעת מסירות נפשו עבור הוולת, נוכל ללמוד מהסיפור דלהלן:

פעם בעת מאסרו של רבינו ברוסיה, ניתן לו רשות להשתחרר בשבת מבית הסוהר, אך היה צריך לחתום עם צאתו. ומכיון שהיה כרוך בחילול שבת, לא הסכים לכך, והעדיף להישאר מאחורי סורג וברית.

היה שם יהודי חשוב נוסף, שכשראה את רבינו מסרב לחתום בשבת - סירב גם הוא לחתום. כשראה רבינו דברים כהווייתן, מיהר לסוהר ואמר לו שהוא מוכן לחתום עבור אותו יהודי בכדי שיוכל להשתחרר.

שאלוהו: "הכיצד? לעצמך אינך חותם בשבת ולאחר אתה מתרצה לחתום?" ענה להם: "אני כשלעצמי מרגיש שהנני מספיק חזק בשביל להישאר כאן ביום זה, ואין כאן פיקו"ג שאוכל בגלל זה לחתום ולחלל את השבת כדי להשיג יום שחרור, אולם אותו יהודי הינו חלוש ועבורו זה שאלה של פיקוח נפש, ופיקוח נפש דוחה את השבת, ואם הוא אינו חותם מוכן אני לחתום בשבילו".

דבריו אלו מצאו נתיבות בלבו של הממונה, ונתן לשניהם להשתחרר ליום השבת ללא חתימה.

סבר רבינו זי"ע וקיבל, שיהודי צריך תמיד להרגיש מעצמו במצוקת הוולת.

מסופר, כי הרה"צ רבי אלי' רום זצ"ל, לא הרגיש פעם טוב בלילה, והיו לו מיחושים וכאבים נוראים. הדבר עדיין לא נודע כלל לרבים, ולמרבית הפלא, בבוקר, הגיע שליח מרבינו זי"ע לבקרו ולעודדו.

כשהכריא הציע את שאלתו לפני רבינו - מנין ידע על כך. ענה לו רבינו זי"ע בפשיטות, שבאמרו בתפילת שמו"ע ברכת 'רפאנו' נפל במחשבתו שמו של רבי אלי', ולכן ביקש מהשליח שילך לבקרו, ולהודיע לו מצבו שילך לבקרו. וסיים רבינו: "יהודי צריך תמיד להרגיש את חבירו..."

בסבלנות לשמש כאוון קשבת עבור קשי יום, ראה כלי מחזיק ברכה וישועה.

הרה"צ רבי אלי' רום זצ"ל סיפר, שהיה אצל רבינו זי"ע כשהכין עצמו ללכת לבית החולים להיות נוכח בנתות בתו החולה. בדיוק אז נכנסה אליו אשה אחת, ושפכה לפניו את מרי שיחה על כל הצרות והתלאות אשר מצאוה, ועד שסיימה דבריה ויצאה עברה שעת הנתות. ורבינו יושב נינוח ושלו משך כל שיחתו עם היהודי.

לאחר מכן, אמר רבינו לר' אלי': "מקוה אני לה', שבזכות סבלנותי, שהקשבת למרי שיחה של אשה קשת רוח זו ולא הפסקתי דבריה אף, שהכונתי עצמי ללכת לבית החולים, תחלים בתי מחליה ותתרפא רפואה שלמה..."

וכמה מרעידים נימי לב, הדברים שאמר רבינו זי"ע קודם הסתלקותו לסובביו: "איני מפחד משום דבר אחר, כי אם מדברי דוד המלך ע"ה (תהלים מז) 'מי ישכן בהר קדשך וגו' לא עשה לרעהו רעה", מזה אני חושש, שמה עשיתי או גרמתי רעה למישהו..."

בשנים האחרונות, כשכבר חלפו יותר מיובל שנים מעת הסתלקותו לגנוי מרומים, הפך מקום מנוחת כבודו של רבינו הרה"ק מוהרג"מ זי"ע לתל תלפיות (בביה"ח שבנגבעת רם - 'שיך באדר'), לאלפי רבבות ישראל, הפוקדים את ציון קדשו מדי יום ביומו, ובפרט בימי שני וחמישי שני, לאור הלום שנתגלה ליהודי אחד - שאינו קשור כלל לעדת קדשו - בו צוה עליו לפקוד את ציונו בימים אלו, בהבטחה שבכך יוכה לישועה.

למעשה, עובדה זו איננה חדשה כלל, וכבר היו דברים לעולמים.

היה זה, הרה"ח ר' פנחס בלאנק זצ"ל, מהמקושרים בל"ג לרבינו ובעל התפילה בבית מדרשו, ששנים רבות לאחר הסתלקותו של רבינו חלה, והיה מאושפז בבית חולים במצב קשה, ולא ידעו הרופאים למצא את התרופה המתאימה עבורו. לפתע, נגלה אליו בחלום רבינו הרה"ק רבי גדליה משה, ואמר לו: "מדוע אינך בא להתפלל על קברי?"

כמוכן, שמר בבוקר שלח שליח להוכיחו לרפואה בציון רבינו. ואכן, ותגור אומר ויקם לך, באותו יום מצאו את התרופה המתאימה עבורו למחלה זו, והאר"ך ימים עוד תקופה מסויימת עד שחלה במחלה אחרת. המחלה הזאת כבר לא שבה אליו עוד. ("שמועות מובות", להרה"צ רבי שלמה רוזנבוים שלי"מ, א, נכד רבינו).

ואכן כך, סיפורי ישועות רבים מתהלכים אצל הפוקדים את ציון קדשו תמידים כסדרם.

בתקופת פרסום הציון, לפני כשנתיים, שח פעם כ"ק אדמו"ר זצוק"ל, לנכדו בן כ"ק אדמו"ר שלי"מ, על התופעה הפלאית של פרסום הציון, ובהתרגשות רבה שח לפניו: "אין זה כי אם מכוחו הגדול של אהבת ישראל, שהיה לו לזקני הק', שכבר העיד עליו אביו רבינו הרה"ק רבי שלמה מוועהיל זי"ע, שאהבת ישראל אמיתית אפשר ללמוד אצל בנו רבינו זי"ע".

וכידוע, היה רבינו מוהרג"מ זי"ע - בעל מדת האמת והישרות ללא משוא פנים - אומר: "אני מוכן שיכרתו לי את כל אצבעות היד, אם יהא בזה עורה וסיוע לכל יהודי שהוא..."

וזו היתה מגמת תפילתו משך כל שנותיו, להעתיק בעד הכלל ובעד הוולת.

פעם לאחר אמירת הסליחה "נפשי בשאלתי ועמי בבקשתני", נפנה רבינו זי"ע אל המתפללים ושאל: "התבוננתם במה שאמרו 'נפשי בשאלתי ועמי בבקשתני'?"

"הכוונה היא, מה שנוגע לנפשי - לעצמי, הרי אנו מבקשים רק בכחי' 'בשאלתי'. אך מה שנוגע ל'ועמי' - לכלל, 'בבקשתני' אנו מבקשים וחוזרים ומתחננים.

כשהיה אצל האדמו"ר מגור ה"בית ישראל" זי"ע לנחמו על הסתלקות אביו האדמו"ר ה"אמרי אמת" זי"ע, אמר לו האדמו"ר מגור: "האבא מסר את נפשו עבור הכלל". לחש רבינו זי"ע לעומתו: "אני מכיר יהודים, שהם גם מוכנים למסור את עצמם עבור הכלל", כשכל אחד מהנוכחים מבין מיד למי כוונתו...

תן יד!

לביסוס והחזקת

מוסדות הקודש

רשת כוללי אברכים, ישיבת ערב ארגוני נוער ומפעלי חסד

שהוקמו על שמו ובדרכו של

רבינו בעל ההילולא זי"ע

בתרומת סך 72 ש"ח

יוזכר שמך ע"י ת"ח מובהק

ביום ההילולא ובתפילת ב' ה' וב'

בטלפון: 02-58-111-90

או בפקס: 02-58-111-98

התרומות באמצעות:

- כרטיס אשראי בטלפון הנ"ל
- ת.ד. 5380 ירושלים
- ח-נ בנק הדואר: 8-37434-8

סעודת ההילולא המרכזית

בראשות

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בליל ההילולא - יום א' פר' תולדות

בשעה 8.30 בערב

בהיכל בית מדרשינו

רח' בצלאל אשכנזי 7 ירושלים

העליה לציון הקודש

ביום ההילולא - בשעה 4.20 אחה"צ

תחבורה מאורגנת מבתי מדרשינו

בירושלים - בשעה 4.00

ובביתר - רח' פחד יצחק 6 בשעה 3.45

לעילוי נשמת

הרב החסיד המפ"ו

מו"ה דוד שמואל שמעלקא הלוי ז"ל

בהרה"ח מו"ה ראובן נתן נטע זצ"ל הורביץ

שהי' מקושר לרבינו בעל ההילולא זי"ע

נלב"ע כ"ה תשרי תשע"א

הונצח ע"י נכדו

הרה"ח יעקב מנחם ערנטאל הי"ו

לעילוי נשמת

הילד מתת' אלימלך ז"ל

ביב"ח ט"ה ברון הי"ו

נלב"ע י"א אדר תש"ע

הונצח ע"י אביו

הרה"ח ברון פריימן הי"ו

דמוס אלמוג הדפסות אופסט ודיגיטלי ▲ איכות ▲ שירות ▲ מחירים נוחים

רח' יהודה המכבי 5, אזור התעשייה מקור ברון, ירושלים

מיקוד 91062 ת.ד. 6352 טל': 5382232 - 02 פקס: 5002916 - 02

